

QA-NEWS



ข่าวประกันคุณภาพการศึกษา พระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

KMITNB

☉ โทร.1123 E-mail : qa@kmitnb.ac.th

ฉบับที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2544

ปัจจุบันการศึกษาของประเทศกำลังตกอยู่ในกระแสแห่งคุณภาพ สถานศึกษาทุกระดับมีการตื่นตัว และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของตนอย่างเข้มข้น สถาบันอุดมศึกษาก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาโดยตลอด และได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย การประกันคุณภาพการศึกษาดูมศึกษาในหลาย ๆ ประเทศ มีการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางและวิธีการประกันคุณภาพที่น่าสนใจและหลากหลายตามสภาพความเหมาะสมของแต่ละประเทศ การศึกษาจากประสบการณ์ของต่างประเทศจึงน่าจะได้อะไรที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาดูมศึกษาไทยต่อไป สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงได้สนับสนุนให้ ดร.อมรวิทย์ นาครทรรพ ศึกษาวิจัยแนวโน้มความเคลื่อนไหวด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศต่าง ๆ ข้อมูลจากการวิจัยเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ต่อประชาคมชาว สจพ. QA-NEWS จึงได้สรุปสาระของงานวิจัยดังกล่าวจากเอกสารรายงานการวิจัย **ในกระแสแห่งคุณภาพ** มาเสนอไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

รายงานการวิจัยเรื่อง ในกระแสแห่งคุณภาพ เป็นการสังเคราะห์แนวคิดและแนวทางเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นประเทศหลัก 4 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ และศึกษาข้อมูลจากประเทศอื่น ๆ ประกอบอีกจำนวนหนึ่ง โดยศึกษาจากเอกสาร และสืบค้นข้อมูลผ่านระบบ Internet รายงานการวิจัยได้เสนอเป็น 5 ส่วน คือ 1) การก่อตัวของกระแสแห่งความต้องการคุณภาพ 2) สหาคิดในการริเริ่มการประกันคุณภาพ 3) โครงสร้างของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 4) มาตรการประกันคุณภาพ และ 5) บทสรุป

ฉบับนี้ขอเสนอบทสรุปเกี่ยวกับการก่อตัวของกระแสแห่งความต้องการคุณภาพเป็นตอนแรก จากการศึกษาพบว่ากระแสแห่งความต้องการคุณภาพในการศึกษาของประเทศต่าง ๆ มีเหตุปัจจัย ดังนี้

1. คนเพิ่มเติมเงินต่อหัวลดลง

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเป็นจุดหมายปลายทางในการศึกษาของเด็กส่วนใหญ่ สังคมมีความต้องการกำลังคนระดับสูง และองค์ความรู้ระดับสูง ที่จะมาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จึงมีแรงกดดันให้มีการขยายการอุดมศึกษาและเพิ่มการรับนักศึกษามากขึ้น ในขณะที่อัตราค่าเพิ่มของทรัพยากรเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยไม่เป็นสัดส่วนต่อการขยายตัวของการอุดมศึกษาที่เพิ่มขึ้น เท่ากับว่าเงินลงทุนในการผลิตนักศึกษาแต่ละคนลดลง เงินลงทุนต่อหัวที่ลดลงนี้อาจหมายถึงความสามารถที่ลดลงของสถาบันอุดมศึกษาที่จะจ้างอาจารย์เก่ง ๆ หรือจัดหาทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา ให้สามารถคงคุณภาพอยู่ในระดับที่เคยเป็น หรือระดับที่มุ่งหวังได้ นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาที่ถูกเพ่งเล็งว่าใช้ทรัพยากรได้เหมาะสม มีความคุ้มค่าเพียงใด ได้ให้กำลังคนที่มีคุณภาพแก่สังคมแล้วหรือยัง สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งให้คุณค่าคุ้มเงินมากน้อยเพียงใด

แรงกดดันนี้เป็นจุดเริ่มต้นแห่งการสร้างกระแสของการประกันคุณภาพครั้งยิ่งใหญ่ในวงการอุดมศึกษาทั่วโลก

2. วิถีชีวิตแห่งศรัทธาของสังคม

ในยุคที่กระแสประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชนมีมากขึ้นเป็นลำดับ ศรัทธาของประชาชนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่สถาบันของสังคมทุกสถาบันต้องแสวงหา เพราะศรัทธาของประชาชนในระบบประชาธิปไตย คือ รากฐานแห่งความมั่นคงของสถาบันนั้น ๆ

สถาบันอุดมศึกษาก็เช่นกัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งสร้างเสริมและรักษาศรัทธาของประชาชนให้จงได้ เพราะนั่นคือช่องทางในการอยู่รอดของสถาบันอุดมศึกษาในระยะยาว

ในหลายประเทศ การสร้างศรัทธา หรือการหลีกเลี่ยงวิกฤติแห่งศรัทธาของประชาชนแสดงออกมาในหลาย ๆ รูปแบบ และรูปแบบหนึ่งที่ชัดเจนคือ การประกาศตัวเรื่องการประกันคุณภาพอย่างเป็นทางการให้ประชาชนรับรู้ รับทราบอย่างกว้างขวาง

3. ปัญหาและบริบทที่เปลี่ยนไปของสถาบันอุดมศึกษา

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาและบริบทของสถาบันอุดมศึกษาที่เปลี่ยนไป กล่าวคือสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ มีความร่วมมือกันในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

